

Мілій Майл, въ І-ї Абѣ.

Памѧтъ прѣблажо
Оцѧ нашего
Стефана піперскаго,
чудотворца.

Л҃ДА МАЙА, ВК Ђ-Й ДЕЊ.
ПАМЉАТЬ ПРѢБНАГУ ОДЈА НАШЕГО
СТЕФАЊА ПИПЕРСКАГУ, ЧУДОТВОРЦА.*¹
НА ВЕЛИЦЋИ ВЕЧЕРНИ.

Поема: Блаженк мдже: љитифовиц ђ-й.

На Гđи, во Звјаду: стихири на ћ,*² гласу ћ:

Божтвеннији гласу єнглија христова огуслишаву, мірз ѡстравилу єси, и
крѓи на рамо ваземь, христъ послѣдовала єси: тѣснији же пѣтъ
посланичества прошёлъ єси радаса, и ѿгльскимъ ликомъ причасникъ
показалъ єси, бгомъдре стеване: съ нимже молиса, и чудици ѿгњу
памљатъ твою. [Тријады.]^{*3}

Без ѿведененїи вселаса єси, преблгимъ христому настравлемь, прѣбне
броче стеване, въ нѣмже въ законѣ гђи наставаса денъ и ношъ,
плоды дхновыя принесла єси христъ бгд. єгоже моли и притечлючи съ
вѣрою къ рачѣ мошени твоихъ: блгть искрѣленїи даровати, и просвѣтити
и спаси душы нашы. [Тријады.]

Бгда блгть стагу да и срце твоє просвѣти, тогда тѣцы
живоначальныя прекрасное селенїе гавласа єси. єюже настравлемь,
стый храмъ создалъ єси, блаженне стеване: шестевдла къ небеси стези,
воздержаниемъ, постомъ, и мѧтвами: и миже и наинѣ сохранаи
почитлющија ству памљатъ твою. [Дважды.]

^{1*} приређено према изворнику у „Срблјаку“, стр. 378-387, издање: Св. Архијер. Синод СПЦ, Београд 1986. год. Текст службе је од нас дигитализован и додатно подвргнут граматичкој (привођење нормама савремене руске редакције црквено-словенског језика) и другој редакцији.

^{2*} моја измена, у изворнику: на ѕ.

^{3*} моја измена, у изворнику: [Дважды.] И код следеће стихире: исто.

Слово, гла́съ 5:

Православію ревнітєлю, бѣготїю и читоты настѣвниче, ищущимъ
спасенїю погребодітєлю, бѣженню оче стефана, страдти пагубныя
постомъ ѿвѣздавий, мѣжески естество понудивъ, пощалася си
хъждшее покорити лѣчшемъ, и плоть поработити дѣхъ. тѣмже іаковъ
сѧи бѣготекущи оѹчнітель, прѣвило добродѣтели: нынѣ же на иѣсѣхъ
зрѣши ст҃ю тѣцъ, молася ѿ любобію чистущихъ тѧ.

И нынѣ, прѣздника, моли [бѣготодиченъ догматикъ]:

Кто тебѣ не оѹблажитъ, [прѣстѣлъ дѣо; кто ли не воспоетъ твоегѡ
прѣчтаго рѣтвѣ; везлѣтнъ во ѿци возвѣлѣвый сѧи
единородный, тоиже ѿ читылъ пройде, неизвѣченъ воплощися,
естествоомъ бѣзъ сїи, и естествоомъ бѣзъ члѣвікъ наꙗ рѣди, не во двою
лицъ раздѣлѣмыи, но во двою естествоѣ неслѣтнъ познаваемыи. тогдѣ
моли чтила везблаженнаѧ, помиловатися душамъ нашымъ.]

Бходъ. Прокименъ днѣ. Читенїю тѣи [прѣбническаѧ].

На лїтіи: ст҃ихіи, гла́съ 6:

На земли аггла, и на иѣси члѣвіка, міръ оѹкрашенїе, образъ
добродѣтелей, постниковъ похвалъ, стефана почитимъ: наслажденъ
во въ домъ гдѣи, и процвѣтѣ іакѡ кедръ въ оѹдиненіи кѣлїи
піперечѣи, сѧлъ прѣбїемъ и прѣдою.

Кий разъмъ и звѣикъ члѣвіческии возможетъ извещи, моли же
похвалити житїе твоє; аггли же житїю твоемъ на земли въ
тѣлеси оѹдинишаѧ, величайще христѧ, побѣдъ тѣи, прѣбне, на страдти
даровавшаго: егоже моли спасиша намъ.

Благеннаѧ обитель въ себѣ чтили мѹчи твоѧ и мѣщаѧ, ѿ
ищекають вѣрнымъ ищѣлѣнїѧ: мы же бѣгодарственъ
прославляемъ христѧ, даровавшаго намъ таинства обиѧ: стефана преѹднѣ,
мѣтвенниче ѿ душахъ нашихъ.

Свѣтлый твоій приступѣ праѣдникъ, стефáне бѣомѣдре, созывающы
вѣрныѧ людни въ цркви, идѣже почиваша твоѧ неплѣнныѧ
мощи: въ дѣнь оуспенїѧ твоегѡ, прбсимъ ѿ хрѣта, твоимъ бѣогодныимъ
ходатайствомъ, прїѣти вѣлию мѣтъ.

Слѣба, глаꙑхъ:

Пасчына, и ногда неплодствующа, наинѣ исполнисѧ множествомъ
народа, ѿбетоѣщаго всептнѧю рѣкѹ прѣбнагѡ стефáна, и дѣховиша
веселѧщагосѧ и вопиюща: рѣдѣса, ѿче, чудесы ѿварѧ дѣши вѣрныхъ
чадъ скоихъ: рѣдѣса, оумножиши чада дѣховиша: рѣдѣса, подвѣжничес
непреображеніи. молимся ти, стефáне, икона да избавиши ѿ вражиахъ
навѣтвехъ насѧ, чудиши ѿгю памѧть твою, добре скончати
жизнь свою, и полѹчити дарованіе въ дѣнь стражнагѡ испытаніѧ.

И наинѣ, праѣдника, илѣ бѣорченъ:

Бы сѧ оупованиe моє на тѧ возлагаю, мѣти ежїа, сохраніи же подз
кробомъ твоимъ.

На стѣховиѣ: стѣхнри, глаꙑхъ:

Стефáне прѣбнє, дѣшевныѧ стражти ѿ кобрене исторгахъ єси, и
стѣлѣснаѧ чудеса дѣхъ поработилахъ єси, и чудеса блгти сподобиласѧ
єси ѿ хрѣта бѣа. ємѹже молисѧ: даровати дѣшамъ нашымъ міръ и вѣлию
мѣтъ.

Стѣхъ: Чтина предъ гдемъ * смѣрть прѣбныхъ єгѡ.*⁴

Бо здержаніемъ и мѣтвою, ѿче стефáне, вѣсновскіѧ полкъ посрамилъ
їїи, и агглы возвеселилахъ єси. съ ними же хрѣтъ молисѧ: даровати
дѣшамъ нашымъ міръ и вѣлию мѣтъ.

Стѣхъ: Блженихъ мѹжъ вожисѧ гдѣ, * въ Заповѣдехъ єгѡ восточуетъ
сѣло.*⁵

Очиллакъ ѿ міра, прѣбнє стефáне, слѣвъ врѣменнѹю пренебрѣглахъ єси,
и нѣнѣй слѣвѣ прічиленъ єси, аггловъ собесѣдничес. съ ними же
прѣблѣ црквѧ хрѣта предстоѧ, молисѧ: даровати дѣшамъ нашымъ міръ и
вѣлию мѣтъ.

Слѣба, глаꙑхъ:

* Пс. 115,6.

⁵* Пс. 111,1.

Бѣгѹчївагѡ нароðда твоегѡ, ѿчє стєфане, настѧвника тѧ почитáемъ, тобою во пѣтъ праўый ходити по землихомъ: б҃жéнъ єсì хрѹшь рабо́тавъ, и вражїю ѡбличилю єсì силя, ѿг҃лавъ товесе́дниче, прѣбеныхъ сопричáстниче и прѣбеныхъ: съ нимиже молисѧ г҃дъ: помиловатьсѧ дѹшамъ нашымъ.

И наинѣ, пра́здника, иль еѓорѹченъ:

Безнебѣстнаѧ дѣо, г҃же еѓа неизречениѡ зачениши плотю, мѣти еѓа въишнаցѡ, твоихъ рабовъ мольбы прїними венепорочнаѧ, всѣмъ подающи ѡчищениѥ прегрѹшениѥ: наинѣ наша моленїѧ прїемлющи, моли сїстисѧ всѣмъ наਮъ.

Тропарь, гла́съ А:

Ико дре́бнимъ сїмъ ф҃їемъ подражатель, постническое житїе возлюбленыи: постомъ и мѧтвами и слезами нападемъ, сеbe ѡградилю єсì. тѣмже и по представленїи твоемъ, тѣло твоѧ г҃вісѧ цѣло и блгѹханно, єже съ любовью цѣлѹемъ: стєфане ѿчє нашъ, моли хрѹшь еѓа, сїстисѧ дѹшамъ нашымъ. [Дважды.] **И:**

Б҃ще дѣо [радѹсѧ, блгѹнаѧ мріе, г҃дъ съ тобою: блгѹена ты въ женахъ, и блгѹенъ плодъ чрева твоегѡ, икѡ спас родила єсì дѹшъ нашихъ]. **[Единожды.]**

ИА УТРЕХН.

Иа Еѓа, г҃дъ: ѹще єсть І-ца:
тропарь пра́здника, дважды. Слѣва, прѣбенагѡ: И наинѣ, пра́здника.

Щще ли єсть постъ:
тропарь прѣбенагѡ, дважды. Слѣва, и наинѣ, еѓорѹченъ.

По ѹ-му сїхослоби: сїдalenъ, гла́съ А:

О всеѧ дѹши хрѹшь возлюбленъ єсì, иже оѹкрѣплакъ, мѧтвою низложилю єсì враги невидимыѧ, и вѣнциемъ вѣничалсѧ єсì ѿдѣнъ хрѹшь, всѣхъ еѓа. тѣмже и мы почитаемъ ѿгѹшю твою памѧть, ѿчє нашъ стєфане. [Дважды.] **Слѣва, и наинѣ, пра́здника, иль еѓорѹченъ:**

Обнови́ла єсì, пречтіа, ржѣвомъ твоимъ, и́стлѣвшее стѣтъмъ
земнородныихъ єстесство, и́ воста́вила єсì є, ѿ смѣрти къ жи́зни
неплѣнибъ. тѣмже тѣ по дольгѣ вѣжимъ вси, да́о препрославленіа,
іакоже прорекла єсì.

По й-му ст҃хослобѣ: сѣдѣніе, гласъ є:

По́стника тѣ почтимъ, ѡче стефáне, занѣ оўмертвіиъ єсì приложи
стѣтъ, востержаніемъ же и́ терпѣніемъ посраміиъ єсì всю
гордыню сопротивнагѡ. и́ніи, предстоја гдѣ, моліся помиловати душы
наша. [Дважды.] **Слáва, и́ и́ніи, пра́здника, и́ли ег҃орченіе:**

Оу повѣніе христіанъ, преиста́л да́о, єг҃оже родилъ єсì паче оўма же и́
слова, непрестанно моли ся вѣшними сілами, дати ѿставленіе
грабіхъ вѣтмъ на́мъ, и́ исправленіе житїа, вѣрою и́ любовью присиа тѣ
чтѣщымъ.

По полнеленіе: сѣдѣніе, гласъ є:

Послѣдъ супоамъ вѣки христъ, прѣбнє стефáне, смиреніе и́ нищетъ
воздюбіиъ єсì, и́ вѣженію жи́зни восприімъ єсì. тѣмже днесь
христова црквь пра́зднуетъ твою память, іакѡ єсì прѣбныиъ
оукрашениe. [Дважды.] **Слáва, и́ и́ніи, пра́здника, и́ли ег҃орченіе:**

Наста́ви на́с на путь поклоніѧ, оуклонѧющиѧ присиа ко злѣмъ
и́ прогнѣвающиихъ преблагаго ега, неискѹсбрачнаја блг҃еннаја мріе,
привѣжище члвѣкѡвъ, вѣтє селеніе.

Степениа: ѹ-й антифоно ѹ-го гласа.

Прокіменъ, гласъ ѹ:

Чтꙗ предъ гдѣмъ * смѣрть прѣбныихъ єгѡ.*⁶

Стихъ: Что воста́мъ гдѣби * ѿ вѣхъ, іаже востаде ми;*⁷

Таже, вѣакое дыханіе:

Свѣтъ ѿ матадеа, зачало тг.

^{6*} Пс. 115,6.

^{7*} Пс. 115,3.

По ё-му фалмѣ: стихія, гласъ є:

Речітніе творчества, сошедшесѧ днѣсъ, праѣднѣемъ, стефана ѿцѧ
нашегѡ, и къ чѣнѣи єгѡ рѣчи съ вѣрою притекающи, смиреніи
любызлѣемъ стѣлѣ мѹщи єгѡ, молѧщесѧ ємѹ: различныѧ недѣги наша
и сїблѣти, и всѣхъ настъ совершающиихъ ибнѣи ѿтънѣю памѧть єгѡ,
сохранити ѿ всѣлаго злаго наставта ѿпостатовъ, и молитвасѧ даровати
всѣмъ ѿ г҃да вѣлию мѣту.

Канѡнъ [прѣбнаго], гласъ є.

Пѣснь л. Імѹсъ:

Моря чернилью пачнѣи, невлажными стопами, дреѣній прѣшешествовавъ
інъ, крѣтошеразными мицѣевыми рѣкама, амаликовъ силь въ пачкіи
побѣдилъ єсть.

Подаждь ми, слобе бѣїи, слово, ѿвѣрзи оутѣ моѧ недостойнаѧ, и
ѡчністи сїце моѧ, іакѡ да возмогъ по достоинію воспѣти
прѣбнаго оутѣдника твоего.

Самъ ты, христе, прославилъ єси стефана, даръ и мнѣ єже мѹши,
прославити іакѡ подобаетъ, чѣнѣе творчества єгѡ.

Свѣтломъ бѣтвеннымъ просветилъ єси сїце свое, прѣбне: ѿ иночи
своѧ оудалилса єси мѣрскаго пристратія. тѣмъ и неналож
восприѧлъ єси наслажденія.

Егорченъ:

Безъ сѣмене ѿчю болею ѿ бѣтвеннаго дѣла зачалъ єси сїа, и
плоти родилъ єси бѣга, нашегѡ ради спасенія.

Пѣснь г. Імѹсъ:

Беселитса ѡ тебѣ цркви твоѧ, христе, зовѣши: ты моя крѣпость
г҃ди, и прибѣжище, и оутѣржденіе.

Бозмѣщенія житейскаго извѣгъ, искѣлъ єси тѣхаго пристанища:
обрѣче не имѣлъ єгѡ въ феѣти морачѣти ѿ злыихъ лгариахъ,
вселеилса єси въ пещерѣ термамонти.

Воздержаніемъ плόть свою оұдрѹчнѣй, въ едѣнїи нощными
возвѣсилъ էсì дѹшѹ свою, побѣждада спремлѣнїј лѹтыхъ спрѣй,
блаженне стефáне.

Остáвль пециерѹ, занè въ нéй не һмѣлъ էсì покόл, ѡбрѣлъ էсì
блїзъ града спѹжа лѹшее мѣсто, зовомое: Зборна глаўница, һдѣже
вселілса էсì, Ծѣе стефáне. Бѣрѹченъ:

Вѣдѹщє блгѹчию проповѣдемъ та йстиннѹю бжїю мѹрь,
пренепорочнаа: тобою во къ намъ Зиждитель привѣтился.

Сѣдѣленъ, гласъ и:

Очество свое ѡстгáвилъ էсì, һ гакоже ѧбраамъ дѹгїй пресéльникъ
бывъ, крѹтъ свої вѣмъ, хрѹтъ поспѣдовалъ էсì, плόть свою
воздержаніемъ һ тѹдьи оұмертвили էсì, һ по смѣрти ѿ бѓа блгѹть прїлъ
էсì: недѹги һециблакти, съ вѣрою приходакыимъ къ рацѣ мощеи твоихъ,
прѣбнє стефáне. тѣмже моли хрѹтъ бѓа: согрѣшениемъ ѡстгавленіе
даровати, всѣмъ чиѹшымъ любобию сѹтѹю памѧть твою. [Дважды.]

Слáва, һ наинѣ, праѣдника, һли бѣрѹченъ:

Стѣна непобѣдима на мъ хрѹтианѡмъ էсì, вѣде дѣо: къ тѣбѣ [бо]*⁸
прибегающе небредими превыбачемъ, һ паки согрѣшающе یмамы та
млтвенници. сегѡ ради блгодарапще волїемъ ти: радиисла, блгѹтинаа, гдѣ съ
тобою.

Пѣснь д. Ірмосъ:

Бознесена та виѣкши цркви на крѹтѣ, сїнцие праѣдное, ста въ чинѣ
своемъ, достойни взыблющи: слáва сиѣмъ твоей, гдї.

Моја спрѣтиагѡ пѹчиною ѡбѹре вѣчеми, къ тѣбѣ, һисе виѣлгїй,
прибегающе волїемъ: ѿ ти мѣнила спрѣй һзбáви насъ, да въ
тишинѣ дѹха оұгбдникѹ твоемѹ пѣснь хвалебнѹ принесемъ, էгоже
прославилъ էсì.

*⁸ додато према сличнимъ богородич(а)нима у савременимъ рускимъ издањима, а у изворнику нема.

Страннолюбїе отложалъ ѣсн, и любовь къ егъ и ближнимъ въ ірцѣ
своемъ вселілъ ѣсн, прѣбнє стефане.

Благію съвіше, блисталъ чудесы, стефане ѿче нашъ, сега ради
молюса ти: грехъ и ѡтнемненое ірце моє, съектомъ мѣтвъ твоихъ
прославити, такъ да и ѿзъ благодарственна воспою память твою. Бігорченз:

Синде, такъ дождь на рѣно, во оутрбѣ твою гдъ, такоже дрѣвле рече
прѣрокъ, всенепорочна, [ѣгоже во дѣхъ ѿществахъ родилъ ѣсн]:^{*9}
ѣмѹже взыкаемъ: слава сильѣ твоей, гдн.

Пѣсни Є. Імбоз:

Ты гдн, мой съектъ, въ міръ пришелъ ѣсн, съектъ стыай, ѡбрашай
и ѿзъ мрачна небѣдѣнія, вѣрою воспѣвалѹшиа тѧ.

Чтное житїе ѿности твоѧ потишалъ ѣсн сохранити: тѣмже
відѣвъ сїе престыай дхъ, вселися въ тѧ, прѣбнє ѿче.

Злѣтѣди гдн сохранялъ въ ірцѣ своемъ, проповѣдникъ єнліа
народъ своею вѣль ѣсн, возводя ѣгѡ къ нбсн: иже слушала тѧ,
мѣтвенна призываєтъ изъ тобою, ѿче стефане, престоѣ и ма христово.

Лѣстъ ѡстѣнія, въ нѣмже чтилъ мости твоѧ положиша,
прѣбнє: и по нсходѣ седміхъ лѣтъ и знесены вѣща и ѿзъ грбва, и
чудесы прославленыя: положени вѣща въ црковь рѣтвѣ престыя вѣзы,
именемъ піперскаѧ келла. Бігорченз:

Благце всѧ твари, бѣде дѣо мріе, неизреченыи рождши бга слоба:
Егоже, пречтла, моли: безсловесныихъ ст҃тѣи наихъ и збавити, да въ
мірѣ ірцемъ и оутсты воспѣвалъ ѣгѡ престоѣ и ма.

Пѣсни Є. Імбоз:

Пожрѣши со гласомъ хваленія, гдн, црковь волеи ти, ѿ
крайне ѡчишиша, ради мѣти ѿребрѣ твоихъ и стекшю крайнюю.

^{*9} додато према сличнимъ богородич(а)нима у савременимъ рускимъ издањима, а у изворнику нема.

Ищà мириаго пристáнища, прѣбне ѹїе ст҃ефáне, преходиаъ ѹїи ѹиз
ѹбнители сїагѡ лѹкì, въ морачскѹю ѹбнитель, ѹдѣже прїлъ ѹїи
постриженїе, златѣмъ ѹ рѹкоположенїе: ѹбаче не ѹмѣлъ здѣ покόлъ ѿ
ѧгáрлихъ, прешéлъ ѹїи въ пециерѣ термáнскѹю, та же въ плéмени рѹвачстѣмъ.

Вселівсѧ здѣ, ѿбходиаъ ѹїи всѧ селенїја влагочтииыхъ людѣй
піпераꙗѡ ѹбласти, оѹчѧ всѣхъ вѣрѣ ѹ влагочтию.

Возлюбнїхъ людни сїлъ ѹ мѣсто, ѹвнілъ ѹїи, ѹїе своимъ дѹхѡвнїмъ
чадамъ, тѣплое желанїе сбоє: ѹмѣти здѣ сеbe кѣлїю, людни же
ѹрковъ, єже бытъ ѿ людѣй съ любовїю исполнено.

Богоѹченї:

Твою помошь дѣждь ми, ѹ ѹзбави мѧ ѿ вѣда, ѹ скорбей, ѹ
прегрешенїи моихъ, та же рѹждши всѣхъ ѹзбавленїе.

Кондакъ, глаꙑ 3:

Прїндите вси православїја пітомцы, въ скендерїи жиѹщїи народы, въ
сїихъ временїехъ послѣдниихъ: сїѣтіло вѣры показавшиго, сего
прѣбнаꙗѡ ст҃ефана, всхвалимъ христѧ вѣра нашего. къ немѹже вопїемъ: ѹзбави
насъ ѿ врагъ вѣры нашеѧ, да въ мириѣ воспѣваемъ: аланіѧ.

Ікосъ:

Хвѣтъ влагочтииыхъ роднителей, влагоплодныи плодъ ѹвнілъ ѹїи, ѹїе
ст҃ефана, христыи здѣшнїи ѹзмлада возлюбнїлъ ѹїи: оѹдаллѧлъ
мира сего наслажденїј: постомъ, вѣнїемъ ѹ мѣтвами немощнаѧ
славославїја престїїи тѣцѣ возносилъ ѹїи, ѿ народѣ сбоемъ
многострадальниемъ. сего ради ѹ мы, величайще престїю тѣцѣ, вѣра
нашего, вопїемъ ти: ради, аггле земный ѹ члвѣче нѣный, агглы
ѹдиниый читотю житїю твоегѡ, ѹ члвѣки наѹчиый влагодождати вѣдъ.
ради, сїѣтільниче полныи вѣтвенииъ блгти, сїлъ чдеси ѹ сїлы
ѡзарка дѹши члвѣческїѧ: ради, прісныи наши мѣтвенииче, ѿ дѹшахъ
нашихъ ко гдѣ засѣднинче, молиши бо сѧ непрестанно ѿ всѣхъ насы,
ближниихъ сбоихъ.

Пѣснь 3. Іромосъ:

Юноши тѣ въ вавилонѣ, велѣнїе мѹчнителево на бѹство преложше,
посредѣ пламене вопїаѧ: влаговѣнїи ѹїи, гдї, єже ѹїи нашихъ.

И коже лѡтъ дрёвле содома һэзбѣжѣ, таќш һ тыл прѣбнє, ѿстгáвилах
їїсїи своє рóдное мѣсто, һцил пристаннаца мýрнагш, везде вопїл:
блгвених єси, гдї, вжє фїц нашихъ.

Силю ѿтгобою воярджиевл, прѣбнє, отрашених ӈвайлса єси вѣсомъ һ
врагомъ непорочныя вѣры нашея, въемъ же крѣтъ свої послалихъ
їїи ѿтгѹ, вопїл немолчно: блгвених єси, гдї, вжє фїц нашихъ.

Хранѧще истиинное правовѣрїе послали ко сковскагш пораженїя, храбрый
народъ сѣрбскїй въ чеरнѣй горѣ, возрадовася, єгда прїиде въ
піперахъ прѣбній, ємѹже возвѣнигоща кѣллю һ храмъ, һдѣже кѣпни
величайшъ вѣга, зовѹщие: блгвених єси, гдї, вжє фїц нашихъ. **Богочленъ:**

Благвенихъ воястиини, плодъ пречистагш чреца твоегѡ, єгоже
славословіатъ ибниѧ сїлы, һ прѣбніхъ соборы восхвалѧютъ,
извѣльшаго насъ дрѣвнїя клѣты, блгвенинахъ вѣомъ.

Пѣснь І. Ірмосъ:

Вѣлъ дѣла вжїл һ вѣлъ тварь блгвните гдї, прѣбнїи һ смиренїи ір҃цемъ
поитѣ єгодъ, һ превозноситѣ во вѣлъ вѣки.

Издѣтика потщаися єси, прѣбнє стефани, наѣчены роднителми: свою
ісѹбѣсть, һ ір҃це һ дѹшѹ предстгавити гѹ. сегѡ ради һ ѿтгосъ тѧ чудесы
прославлѧетъ, тѣмъ һ вопїеши: гдї поитѣ, һ превозноситѣ во вѣлъ вѣки.

Овѣлїемъ блгти һ ѿдожднїемъ словесъ твойхъ, блгжнїя люди свою
онапойлъ єси, һ симъ многъ плодъ вѣлицѣ ѿтгѹ возрастилъ єси,
вѣомѹдре.

Икѡ ѿг҃ла тѧ вѣмы, занѣ ѿг҃ло подобни на земли пожилъ єси,
їїтотѹ дѹши һ тѣла соблюлъ єси: наинѣ же, ѿчє стефани,
водкорѣешися дѹшено тамш, һдѣже ничтоже скверно входитъ: на земли
же неуглѣнныиъ своимъ тѣломъ [превыбаши],^{*10} һ съ вѣрными своимъ
людьми поеши немолчно: пѣснь вѣгѹ, препѣтомѹ һ превозносимомѹ во
вѣки. **Богочленъ:**

^{*10*} мой додатак, нема у изворнику.

Аг҃тъльскoe цѣлованіе приносимъ ти из любови, вѣце пречтла: радѹсѧ, блг҃тила, гдѣ из тобою: ты же радость сподоби насъ, по долгѹ ѿг҃лжаныя тѧ, и рождшагося ѿ тебе гдѣ поищыя и преображеныя во вѣки.

Пѣснь д. Імбоз:

Камень нерѹкостѣчныи ѿ несѣкомуя горы, тебе же дѣо, краѧгольный ѿтѣчесѧ, хрѣтъ, соколпнвый расгошшаисѧ ѹстѣствлѧ: тѣмъ веселѧщесѧ, тѧ вѣце, величаемъ.

Чаждь быль ѹси преображеніе тщеславнагѡ, [вз] смиреніи же глаголющемъ житїе свое препроводилъ ѹси: вѣмъ ѿкраджаныя тѧ быль ѹси ѿразъ смиренію и терпѣнію: иже наѹчалъ ѹси вѣжати [ѿ] душегѹбныя гордыни, и величати хрѣтъ жизнодѣвица, вѣонзераине стефане.

Повѣдное ѿдоленіе рода наше, на сопротивыя дарѹи мѣтвами твоими, стефане прѣбнє, цркви же единомыслїе ѿстрбой, во ѹже бы вѣи вѣрнїи людїе спасенїе ѿг҃лчаніи.

О недостойныхъ монихъ ѿстеніе приносимое ти мѣлое, ѿ ѿсердїа, хваленіе прїими, вѣонзераине ѿче стефане: и огнѧ вѣчнагѡ и збѣвнтиса ми, молисѧ: якѡ да ѹтиши памѧть твою прѣсновоспѣванию.

Богочленъ:

Безѣменниа рождшала плотию ѿпостасное слово преображеніеагѡ ѹї҃лѧ: молисѧ ѹмѹ, вѣце вспѣтла, спогди душы поищихъ тѧ.

Свѣтлениъ:

[По: Нѣо вѣздами:]¹¹

Посѣтъ течение свое совершивъ, гавилъ ѹси ѿкращеніе добродѣтельми, слава цркви: и радость свое гѡ, вѣчнагѡ вѣдѹ, народа сѣрбскагѡ: иже тѧ стажа мѣтвенника. сего ради, прѣбнє ѿче, поминай чтѹшия ѹтиши памѧть твою.

[Двѣжды.]

Слава, и нынѣ, прѣздника, иль богочленъ:

^{11*} подобан додат према сличном месту у современим руским издањима.

Предстательници⁸ тѧ, престаја дѣо, мы грашнїи һмѹще, молимся
тѣ: не забуди твоја рабы мѣрнми твоими мѣтвами, оу сна
твоегѡ һ бѣга нашеցѡ, [бо єже]^{*12} да ровати всѣмъ наамъ вѣлию мѣтъ.

На хвалитехъ: стихиры, на д, гласъ є:

Днесъ возсѧлъ прѣзднственнаѧ твоѧ памѧть, прѣбнє стефане,
бенистающи свѣтомъ твоихъ добродѣтелей, һ ѿзардающи вѣрныѧ
чудесы сѣйтельными: сегѡ ради оублажающе тѧ, величаемъ жибоначальню
тѣцъ, дѣвшю наамъ һ ѿзарда своеցѡ^{*13} оугодника.

Благопрѣдна лоза вѣнограда хрѣтова вѣлизъ єси, ѿче стефане, һ
хранитель чѣты, єюже возимѣлъ єси дерзновеніе видѣти бѣга,
иже вѣлъ вѣрныѧ людн оугодникамъ оутѣшаетъ, һ вesseлигъ доброѣю:
сегѡ ради һмѹще тѧ мѣтвенника, молимтисѧ: моли хрѣтъ бѣга: да сїеѧтъ
дѣши нааша.

Прилагажа моленію һсполненіемъ прѣвило, таکожде һ воздержанію,
ѡчѣ прѣбнє, ѡміа льстиваго слезными потшкн оумергвилъ єси,
бѣгъ же оугодилъ єси. сегѡ ради оукраси тѧ нѣными дарованіи гдѣ
члѣвѣколюбецъ, сїеѧ дѣши нашихъ.

Радиасѧ стефане, иноаква прѣвило, прѣбныхъ красота, вѣтвенныѧ
чудесъ совершителю иминже ѿзардешн твоє земноє ѿчество, һ
*илы оутверждадай наасъ въ православнѣй вѣрѣ, чѣнѹ памѧть твою
совершающиҳъ: подаждь же дары цѣлѣбныѧ коемѹждо по потрѣбѣ, һ
моли хрѣтъ бѣга: даровати наамъ вѣлию мѣтъ. **Слѣва, гласъ ѕ:**

Во всей чѣрнѣй горѣ, во всѣхъ һ градѣхъ һ въ ѿкреистиныхъ
стражахъ, һзыде вѣщање чудесъ твоихъ, прѣбнє ѿче стефане. тебѣ
ради оубѣдѣша людїе, іакѡ єсть зборнаѧ глаўница црковь һ келлія
піперекла: сегѡ ради һ мы, сошедшесѧ при рацѣ мошней твоихъ, съ
любовью совершаємъ сїю памѧть твою, һ оумильтишн ти глаголемъ:
молисѧ ко гдѣ да сїеѧтъ всѣхъ наасъ, һ даруетъ всемѹ народѹ сѣрбскомѹ
побѣды на сопротивыѧ, һ дѣши нашымъ вѣлию мѣтъ.

^{12*} мој додатак, нема у изворнику.

^{13*} у изворнику: иеѣ.

И нынѣ, днѣ: илѣ бг҃ородиценъ, гласъ є:

Блжимъ тѧ, вѣде дѣо, и славимъ тѧ вѣрнїи по доль: градъ непоколебимый, ст҃енъ нешборимъ, твердъю предстательницъ и прибѣжище дѣши нашихъ.

Славослобіе великое. Бкг҃енїи, и ѿпѹстъ.

ИА ЛІТУРГІИ.

Блжениа, праѣника пѣсни радовала [на Ѹ]: и прп̄нагѡ пѣсни ѿ-ѧ, на Ѹ.

Прокіменъ, гласъ ѿ:

Птила предъ гдемъ * смерть прп̄еныихъ єгѡ.*¹⁴

Ст҃ихъ: Что возвѣмъ гдѣви * о вѣхъ, та же возвадѣ мнъ,*¹⁵

Аллиз ко глаголамъ, зачало егі.

Аллилія, гласъ ѿ:

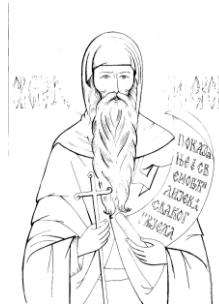
[Ст҃ихъ:] Блжениа мѣжъ вояжъ гдѣ, * о вѣзѣ вѣдѣхъ єгѡ воехощетъ сѣла.*¹⁶

Ст҃ихъ: Ольно на земли вѣдѣтъ сѣмѧ єгѡ, * [рода праѣныхъ вѣхъ.]¹⁷

Бѣліе ѿ лѣки, зачало ед.

Приначастенъ:

Въ память вѣчнѣю вѣдѣтъ прѣникъ, * [о сѧхъ сѧ не оѣбоитъ.]¹⁸

^{14*} Пс. 115,6.

^{15*} Пс. 115,3.

^{16*} Пс. 111,1.

^{17*} Пс. 111,2.

^{18*} Пс. 111,6 и 7.

ЖИТИЈЕ ПРЕПОДОБНОГ ОЦА НАШЕГ СТЕФАНА ПИПЕРСКОГ, ИГУМАНА МАНАСТИРА ЂЕЛИЈЕ ПИПЕРСКЕ.*¹⁹

Живот сваког људског бића изаткан је од безброя тајни. У то ткиво уткани су и небо и земља, и добро и зло, и Бог и ђаво. Зато је, уопште, тешко и претешко ухватити у речи чији живот, и казати сву тајну његову. Нема сумње, свачији живот се разлива и прелива преко свих видљивих и невидљивих светова. Поготову живот светитеља Божјих. То важи и за живот светог Стефана Пиперског. А сви светитељи, без изузетка, сведоче једно, и показују једно: живот им је грађен и саграђен од светих еванђелских тајни и светих еванђелских врлина. При томе, главни градитељ је Дух Свети, а сарадник сам светитељ. А све то бива, и све се то забива у Богочовечанском телу Христовом – Цркви: од Оца кроз Сина у Духу Светом.

Свети Стефан се родио у селу Кути, у Никшићкој жупи од сиромашних но побожних родитеља, Рад(ив)оја и Марије. Још од ране младости он се одликовао мирном нарави, скромношћу и повученошћу. А када се у њему, као младићу, запали и разгоре питање о смислу живота и света, поготову о смислу човекова бића, он напусти родитељски дом и оде у манастир Морачу, чији је храм посвећен Успењу Пресвете Богородице.*²⁰

У манастиру, под преблагим окриљем свемилостиве Спаситељке рода људског – Пресвете Богомајчице, Стефан се одаде новом животу молитве и поста. Јер молитва и пост јесу скраћено Еванђеље Спасово, и најкраћи пут ка очишћењу, ка освећењу, ка охристовљењу, ка обожењу, ка спасењу. Сведоци су тога сви свети монаси, и уопште сви светитељи. Јер нема светог живота без молитве и поста. Нема сумње, молитва и пост су, на првом месту, скраћено Еванђеље монашко. Јер од молитве и поста ничу, расту, јачају, множе се и усавршавају се све остale светe врлине: смиреност, кротост, благост, доброта, љубав, милостивост, жалостивост, христољубље, човекољубље, здравоумље, смиrenoумље, разборитост, храброст, неустрашивост, покајање ... Молитву пак и пост рађа и развија и оплођује еванђелска првоврлина – свеврлина: вера у сладчајшег Господа

^{19*} преузето из „[Житија светих за месец мај](#)“ преп. Јустина (Поповића), стр. [480-485](#).

^{20*} манастир Морачу, на истоименој реци у Црној Гори подигао је „Стефан краљ“, син Немањиног сина великог жупана Вукана, 1252. год.

Исуса. Јер Свеистина је објавила ову истину: „Све је могуће ономе који верује“. (Мк. 9,23).

Млади Стефан се дugo подвизавао у светој Морачи као искушеник, ревносно и самопрегорно пролазећи сва манастирска послушања. Душа му је сва расла ка небу. Еванђелске миомирисне врлине множиле су се у њему, и усавршавале једна помоћу друге: свака помоћу свих и све помоћу сваке. И христочежњиви Стефан би удостојен монашког ангелског чина. Ревностан и огњен у светим врлинама, он би у Морачи рукопложен за јерођакона, а затим и за јеромонаха. Касније он постаде и игуман манастира Мораче.

Но у то доба, у седамнаестом веку, Турци и околни Арнаути су често нападали манастир Морачу. Они су обично долазили из Колашина, пљачкали манастир и злостављали монахе. Преподобни отац Стефан, док је био искушеник, могао је и подносити ове нападе и злостављања, јер није међу братијом био нарочито запажен. Али, као свештеномонах, он је ревносно служио свету Литургију и остала богослужења, проповедао Еванђеље, пастирствовао у народу као еванђелски „пастир добри“, и тиме код непријатеља вере Христове постао врло запажен и омрзнут.

То је исконски непријатељ рода људског Сатана вешто искористио: радио је на разне начине да путем турских застрашивања и злочина одврати преподобног Стефана од његових подвига и свете делатности. А када је бес Агарјана постајао неподношљив, манастирска братија се склањала у околне пећине. У тим случајевима млади свештеномонах Стефан остајао је у манастиру међу последњима. А када се Турци окомише на њега, претећи му убиством, он одлучи да се склони. Зато манастир повери братији, која изабра између себе новог игумана, и оде из манастира Мораче у далеки скровити планински предео, звани Трмање (Ровци), удаљен пет сати хода од манастира Мораче. Ту се он настани у једној малој пећини. У тој пећиници он направи себи келију, чији се остаци, звани Ђелиште, и данас виде.

Када Колашински Турци дознадоше да је преподобни Стефан отишао из манастира Мораче, дадоше се у потеру за њим, са жељом да га пронађу у планини и убију. У том циљу они су слали многе оружане потере на све стране унаоколо. Али милостиви Господ, по чијем је допуштењу преподобни Стефан страдао у Морачи од Турака, учини те у пустињи он би сачуван од њихових убилачких руку. Јер: пастири из околних планинских села, који ту чуваху овце, доношају преподобноме коре сувог хлеба, и мотраху дању да не наиђу Турци; а ноћу се спушташе магла, те је овај предео био непроходан.

Преподобни Стефан проведе ту седам година, упражњавајући своје монашке подвиге, и тако чистећи ум свој, и душу, и срце од страсти, од греха, од смрти, од ђавола. На тај начин он одношаше победе и над гресима, и над страстима, и над смртима, и над ђаволима. Но Сатана да би га надмудрио и обезоружао, стаде употребљавати своја разноврсна средства и ђаволије. Пуштао је на њега, и против њега, разне утваре, страшилишта, саблазни, похотљиве слике, пуне прљавих наслада. Пустиња је, обично ноћу, одјекивала од стравичних урлика и бестидних песама. Но све то није могло ни уплашити, ни раслабити светог подвижника у његовом христочежњивом хитању ка небу, ка Царству Небеском. Знао је он да је Господ Христос несравњено јачи од свих демонских привида, и страхота, и саблазни, и утвара. Чврсто се држећи свепобедног Господа вером, молитвом и постом, и осталим светим врлинама, он је непрекидно односио победе над свим ђавољим искушењима.

Пошто у Трмању проведе седам година, преподобни Стефан пређе у „скендеријске пределе“, који се налазе у племену Пипери, и настани се у једном усамљеном месту изнад села Црнци. Ту крај извора подиже црквицу у славу Рођења Пресвете Богородице и келију, и окупи неколико монаха. (По једном запису изгледа да је преподобни дошао у Пипере око 1660. године). Племенски кнез Ананије Лалић поклони светом испоснику један део свога имања, да би се монаси имали од чега издржавати. Пипери нису признавали турску власт из суседне турске тврђаве у Спужу и често су били с њима у окршајима. Они су признавали само власт српских православних владара Петровића са Цетиња.

У Пиперској обитељи преподобни Стефан проведе тридесет и седам година, развијши многоструку пастирску делатност. Одлазио је често у народ, учио га истинама вере православне, и лечио од греха и порока. Нарочито је призывао народ покајању, јер је покајање свемоћни лек од сваког греха, од сваког порока, од сваког зла, од сваког ђавола. Због свега тога народ га је веома волео као свог родитеља и богопосланог учитеља.

Провевши тако живот у богочежњивим подвизима, преподобни отац наш Стефан упокоји се у Господу 20. маја 1697. године. И би сахрањен у својој обитељи до олтара с јужне стране храма. Након четири године, 1701, на његовом се гробу стаде јављати чудна светлост, светлећи често из његовог гроба. Осим те светlostи, неки монаси и мирјани виђали су како повремено падају с неба на гроб преподобнога мале пламене буктиње и дуго светле. Поводом тога монаси позваше из Подгориће презвитера

Лаиновића (чије се лично име не помиње) да заједно с њима отвори гроб преподобнога. После свете Литургије и молитава они отворише гроб, и угледаше у њему свето тело преподобнога читаво и недарнуто трулежношћу, притом и миомирисно. Презвите подгорички узе на руке свете мошти преподобнога оца, и уз појање и сузе пиперских монаха пренесе их у манастирску цркву Светих Архангела.

На глас о прослављењу преподобног оца Стефана народ поче долазити да се поклони његовим светим моштима, и да их целива, и да у разним невољама моли помоћ од христољубивог и човекољубивог и христомоћног светитеља. То су чинили не само православни Срби већ и Арнаути и Турци. И биваху многа исцељења. Преподобни помагаше православнима у борбама са Турцима. За време тих честих борби са Турцима људи из племена Пипера хтели су неколико пута да склоне из пећине мошти преподобног Стефана на неко друго место, али светитељ то није дозвољавао. И тако све до данас свете мошти преподобног оца Стефана почивају и чудотворе у светој обитељи Пиперској. Његовим молитвама нека Господ помилује и спасе све нас. **Амин.**

*** НОВЫЙ СЕРДАЧК 2022 ГОДА ВЪ БЪЛГАРИЯ. © НОВИ СЕРДАЧК 2022 ГОД. У БЕОГРАДУ. ***